

Dato

09-11-2020

Kommissorium for arbejdsgruppe om betalingsforpligtigelse og kommunale incitamerter ved tildeling af tilbud

Der har i forbindelse med vedtagelse af lovforslaget, der udmønter udligningsreformen, været fokus på betydningen af udligningen for kommunernes incitamerter til at benytte sociale tilbud i andre kommuner.

Af betænkningen fremgår:

”Partierne er meget opmærksomme på den bekymring, der har været rejst, om afskaffelsen af betalingskommunefolketal og betydningen heraf for kommunernes økonomiske incitament til altid at vælge det rigtige tilbud til borgerne – også hvis det rigtige tilbud ligger uden for kommunegrænsen.”

Anledningen er, at der i udligningsloven tidligere som udgangspunkt er anvendt et folketal efter betalingskommune baseret på kommuners indberetninger om andre kommuners betalingsforpligtigelse efter § 9 a, stk. 4, 1.-3. pkt., samt § 9 c, stk. 2 og stk. 4-6 samt stk. 12, i lov om retssikkerhed på det sociale område. Det er vurderet, at der er problemer med kvalitet og påvirkelighed af disse oplysninger.

Kommuner vil have et tab af indtægter, når en borger flytter til en anden kommune. Dette gjaldt i udligningssystemet før reformen, og det gælder også i udligningssystemet efter reformen. Det skyldes, at de demografiske kriterier i udligningen tidligere har været opgjort efter betalingskommune, mens det dog hele tiden har været sådan, at næsten alle socioøkonomiske kriterier har fulgt borgernes bopælskommune. Tilsvarende betales indkomstskat i bopælskommunen, hvilket i dag såvel ligesom tidligere slår igennem i skattegrundlaget i udligningen. Det betyder, at der både i det tidligere og det nye system følger penge med til den kommune, hvor en borger har bopæl. Det gælder bl.a. i de tilfælde i et socialt tilbud, hvor borgerens oprindelige bopælskommune har en betalingsforpligtigelse.

Det skal undersøges, hvilken samlet økonomisk konsekvens der er for kommuner, ved at placere borgere i botilbud uden for kommunegrænsen med henblik på at afdække betydningen af udligningssystemet for kommuners incitamerter i valget. På den baggrund skal der peges på eventuelle forbedringsmuligheder.

Den mulige problemstilling omfatter det specialiserede socialområde, men det skal samtidig belyses om den også er relevant for andre områder.

Kommuners indberetninger om betalingsforpligtigelse hos andre kommuner har været foretaget i tilknytning til CPR med det formål, at der samlet har kunnet opgøres et ”betalingskommunefolketal” til udligningen. Det har dog i forbindelse med ændringen

af udligningsloven kunnet konstateres, at oplysningerne i et omfang også er blevet trukket ud og anvendt administrativt til at understøtte mellemkommunale betalinger, afregning på sundhedsområdet mv. Derfor er registrering i tilknytning til CPR fra 1. januar 2021 videreført som en frivillig mulighed for kommunerne.

Der er i forlængelse heraf brug for en afklaring af omfanget og betydningen af administrative anvendelser af kommunernes registreringer om betalingsforhold i tilknytning til CPR.

Arbejdsgruppens opgaver

Som en del af arbejdet med evalueringen af det specialiserede socialområde nedsættes en særskilt arbejdsgruppe, der får til opgave at afdække mulige problemstillinger og komme med forslag til løsninger vedrørende:

1. Tilskuds- og udligningssystemets betydning for kommuners samlede økonomiske incitamenter til at anvende tilbud i andre kommuner. Som led heri skal arbejdsgruppen:
 - a. Kortlægge relevante mellemkommunale refusionsordninger.
 - b. Belyse omfanget af mellemkommunal refusion.
 - c. Belyse relevante tilbud, karakteristika ved brugere samt omfang.
 - d. Belyse de økonomiske konsekvenser, herunder i udligningssystemet, for kommuner ved anvendelse af tilbud i anden kommune.

2. Den administrative anvendelse af kommuners registreringer af betalingskommune i tilknytning til CPR og eventuelle udfordringer forbundet hermed. Som led heri skal arbejdsgruppen identificere områder, hvor betalingskommunekoden er blevet anvendt administrativt til bl.a. at understøtte mellemkommunale betalinger.

Organisering og proces

Arbejdsgruppen består af Social- og Indenrigsministeriet (formand), Finansministeriet, Sundhedsministeriet og KL. Øvrige ministerier inddrages, hvor det er relevant.

Analysen afrapporteres ved årsskiftet. Der gives en status til aftalepartierne i november 2020.